

Upprättelsen och det första evangelium

Likasom det största träd har i sin första början varit *ett litet* frö, ur vilket sedan utvecklade sig en telning, omsider en späd stam, vilken år efter år växte och blev äntligen så stor och försedd med rika grenar, att fåglarna nu bygga sina bon under dess kvistar; och likasom den mest skinande dag har börjat med en svag gryning, som sedan utvecklade sig till en morgonrodnad, varefter omsider själva solen visade sig och äntligen stod klar och varm högst på himlavalvet: så har ock nådens rike på jorden börjat med ett litet dunkelt frökorn, eller en liten matt gryning, sådant det första löftet var. Kristus säger själv, att »himmelriket är likt ett senapskorn, vilket, då det sås, är mindre än alla andra frön, men när det växt upp, blir ett sådant träd, att himmelens fåglar komma och bygga sina nästen på dess kvistar» (Matt.13:31).

Även liknas Kristus och hans rike vid en morgonrodnad och soluppgång, såsom då det i Ords. 6:3 står: »Såsom en morgonrodnad är hans uppgång viss»; och i Luk. 1: 78: »En soluppgång av höjden har besökt oss» (jämför Malak. 4:2). Sådant gäller icke blott om nådens rike i varje enskild själ, på enskilda orter och tider, utan i synnerhet om dess första uppkomst på jorden. Här är då grunden, varför det första evangelium var endast såsom ett litet frö, ett mörkt, skrovligt och outvecklat frö, att orden mera liknade en gåta, än ett löfte, men voro dock tillräckliga att tända den första trosgnistan i de första människornas hjärtan utom det att man från denna tidiga världsålder icke så noga vet, huru utvecklad den predikan var, som Gud förkunnade genom patriarkerna.

Det första evangelium låg insvept uti den helige Gudens ord till ormen. Såsom denne var första orsaken och ursprunget till människans fall, till synden och förbannelsen, så vände sig ock Herren allra först till honom, med hotande och straffande ord; och däribland även dessa (1 Mos 1:3):

Och jag skall sätta fiendskap emellan dig och kvinnan och emellan din säd och hennes säd. Denna skall söndertrampa ditt huvud, och du skall stinga den i hälen.

Här märka vi först, att Herren Gud talar såsom till en naturlig orm. Emedan satan icke framställde sig själv omedelbart, utan talade under en orms gestalt, så ville ock Herren bemöta honom såsom en sådan och talade såsom till en orm. Men här säga några: Huru vet man det? Har man viss och säker grund för dessa ords tydande på satan och Kristus?

Svar: fullkomligt säkra grunder. Eller hava vi icke märkt, vem denne ormen var, som förförde Eva? »Varen icke barn i förståndet!» Den list, försåtlighet och beräkning, den talförmåga m. m., som vi sett hos denne orm, jämte skriftens uttryckliga ord om »den gamle ormen, som kallas djävul och satan», hava ju mer än tillräckligt övertygat oss, att det var satan, som här klädde sig i en orms gestalt; och då måste ju ock allt, som talades till ormen, vara sagt till satan eller, ännu tydligare: Herren talade ju här till samma orm, som hade förfört människorna.

Här är den enkles grunden för detta bildspråks förklarande. Dessutom har Herren Gud aldrig ställt de oförnuftiga djuren till ett moraliskt ansvar. Av allt dofta är då lätt att förstå, att Herren här, såsom så ofta genom hela skriften, talar i bildspråk.

Och såsom redan är nämnt, då djävulen själv hade börjat att framställa sig såsom en orm, fick det ock så vara han fick ock inför Herren stå såsom en orm, vilket för den stolta, högfärdiga anden, som velat vara en hög himmelens och jordens herre, var en lämplig förödmjukelse och tuktan. Dessutom, såsom en gammal tolkare över detta språk säger, »har Herren här velat pina den djärve fienden med mörka och gåtlika ord, som skulle dess mer bry och oroa honom genom ovissheten om deras fulla betydelse».

När vi först besinna detta, och i synnerhet vad som är bestämt och uppenbart, att denne »gamle orm» var den, som »heter djävul och satan», då kunna vi ock rätt tyda orden i 14:e v. Då Herren säger: »Förbannad vare du bland alla djur, boskapsdjur och vilda djur», vill han säga: Du har förskapat dig till ett djur; men du skall vara förbannad framför alla djur på marken du som var en hög ande, en himmelens ängel, du skall vara djupare förnedrad och förbannad, än de uslaste djur på jorden. Då Herren säger: »På din buk skall du gå och stoftskall du äta i alla dina livsdagar», vill han säga: Du har lånat gestalten av en orm; likasom denne går på sin buk och i jordhål söker sitt tillhåll och sin näring, så skall ock du, som har gjort detta (nämligen förfört människorna, v. 14), vara förvisad till

»jordens nedre rum» (Ef. 4: 9), till avgrunden. Något dylikt har Herren velat säga. Såsom redan är sagt, ligger det starkaste beviset därför i den omständigheten, »att Herren talar till djävulen till samme orm, som med sin list och illfundighet hade besvikit Eva» och att Gud aldrig ställt ett oförnuftigt djur till ansvar, eller moraliskt tilltalat och straffat ett sådant, samt att det just är Herrens egna sätt, genom hela skriften, att tala i bildspråk.

På sådana grunder är det nu lättare att förklara 15:e versen: »Jag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan» etc. Att ormaförtramparen, människans Son, som är »kommen att förstöra djävulens gärningar», här kallas »kvinnans säd», därtill äro många skäl. Först har Herren velat krossa och förödmjuka den stolta satan med detta »svagare kärilet», kvinnan, till vilken ormen just hade vävt sig med sin frestelse. Och såsom ormen med sitt tal ingivit kvinnan misstankar mot Guds hjärtelag och kärlek och erbjudit sig själv att förhjälpa människorna till en visshet och sällhet, som Gud icke skulle hava unnat dem, således gjort sig själv till en bättre vän - varigenom ock för tillfället en olycklig vänskap knöts mellan ormen och kvinnan - så säger nu Herren här, att han skulle upphäva denna vänskap och i dess ställe stifta fiendskap emellan dem: olag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan»; men då tillägger han det ännu betydelsefullare och för ormen obegripligare: »och emellan din säd och hennes säd.»

Redan i denna tankegång ligger den första grunden, varför ormaförtramparen blivit kallad »kvinnans säd». - Men innan vi gå vidare, märk här, vad den gör, som syndar mot sin Gud: han knyter vänskap med djävulen. Den som skall frälsas och vara en Guds vän, måste vara i evig strid och »fiendskap» med djävulen. Därför säger Johannes: »Den som gör synden, han är av djävulen; ty djävulen syndar från begynnelsen. Fördenskull uppenbarades Guds Son, att han skulle nedslå djävulens gärningar» (1 Joh. 3: 8).

Det andra viktiga skälet, varför Kristus kallas kvinnans säd, var, att han skulle på övernaturligt sätt »födas av en kvinna, som icke visste av någon man», och således i egentlig mening vara en »blott kvinnas säd, genom den Högstes kraft» (Luk. 1: 34, 35). Ja, ännu mer: det är just det i tid och evighet underbaraste egna tecknet på ormaförtramparen, att han allena skulle i denna egentliga betydelse vara en kvinnas säd. Häruti är ingen honom lik, varken i himmelen eller på jorden; häruti är han alldeles ensam uti all evighet; han allena är blott »kvinnans säd». Ett stort, tillräckligt skäl, varför han i dona första evangelium får det namnet. Detta var den heliga hemligheten, det under, varpå Herrens Ande i den heliga skrift så ofta pekat med orden om kvinnan och jungfrun, såsom när Anden hos Jesaja säger: »Herren skall själv giva eder ett tecken: Si, en jungfru skall varda havande och föda en son - Immanuel» (kap. 7); och åter hos profeten Jeremias: »Herren skall något nytt (något alldeles oerhört) skapa i landet: en kvinna skall (i sin jungfrukved) omfatta en man» (kap. 31: 22).

Märk! Profeterna kalla det ett tecken eller under, och något nytt, något som aldrig förr skett; och detta var om en kvinna, vilken såsom jungfru skulle föda en man, och - han skulle heta Immanuel, d. ä. Gud med oss, Gud i oss, Gud i vårt kött. Åter säger profeten Mika: »Han övergiver dem intill den tiden, då hon, som skall föda, har fött» (kap. 5: 3) - »hon, som skall föda» - hon var omtalad och väntad; och i nya testamentet heter det: ollen då tiden var fullbordad, sände Gud sin Som, född av kvinna.» o. s. v.

Se en sådan anmärkning: »född av kvinnan. Emedan alla människor födas av kvinna, plägar sådant aldrig anmärkas; det är endast om Kristus, som detta i skriften anmärkes, därför att han skulle vara den utlovade kvinnans säd på ett sätt, som eljest ingen annan i all evighet. - Så skulle nu även här sannas: »Varest synden överflödade, där överflödade nåden ännu mer» - »kvinnan föll i överträdelse» (1 Tim. 2: 14), och kvinnan skulle bliva närmast delaktig i Frälsarens ankomst; han skulle vara en »kvinnas säd». Sådant är Guds nåds maner.

Med ormens säd förstås allt det onda, som djävulen inplantade i människan; således allra först synden, den onda benägenheten och ogudaktigheten i människonaturen, varigenom den naturliga människan har en likhet och släktskap med djävulen. Johannes Döparen säger därför med djup och allvarlig mening: »I huggormars avföda» (Luk. 3: 7), och Kristus: »I äran av den fadern djävulen, och eder faders begär viljen I efterkomma» (Joh. 8: 44), och Paulus säger: »huggormars gift är under deras läppar» (Rom. 3: 13).

När nu Herren säger sig vilja sätta fiendskap emellan kvinnans säd och ormens säd, är detta detsamma, som Johannes säger: »Fördenskull uppenbarades Guds Son, att han skulle nedslå djävulens gärningar» (1 Joh. 3: 8). Detta är djävulens gärningar, djävulens verk i människan, som Guds och kvinnans Son skulle förstöra. De, som äro köttsliga, äro ock köttsligt sinnade, äro alltigenom, även till sinnet och anden, ense med den ondska, den ormasäd, som ligger i allt kött.

Därav kommen, att ormens säd, för det andra, betecknar de otrogna och köttsligen sinnade människorna, vilka därför förskräckligt nog kallas i skriften »den ondes barn» (Matt. 13: 38), »djavulens barn» (1 Joh. 3: 10), »avfödan av ogärningsmän (Jes. 1: 4) och, såsom vi sett, »huggormars avföda». Det rent mänskliga i dem, deras kroppar och själar äro av Gud skapade, av Kristus återlösta; icke äro dessa delar ormens säd, utan tvärtom Guds verk, som han vill frälsa: men det är den ande, som bor i dem, det köttsliga sinnet, vilket »är en fiendskap mot Gud» (Rom. 8: 7) - det är detta som utgör ormens säd.

Nu bekräftar ock alla tiders erfarenhet den här stiftade fiendskapen emellan ormens säd och kvinnans säd. Mången undrar på det förhållandet, att om världens barn i övrigt äro än så milda och fördragsamma, de dock hava mot de kristtrogna en djup besynnerlig avoghet, om ock dessa äro de mest fromma, ödmjuka och ostraffliga. Undra icke! Det är andarnas strid, det är fiendskapen mellan ormens säd och kvinnans säd, det är den gamla domen från paradisetts dagar, som du häri ser för dina ögon.

Men nu följer själva huvudsaken, den där välsignade kvinnosädens stora huvudärende:

Den skall söndertrampa ditt huvud och du skall stinga den i hälen. Det är egentligen i dessa ord, som det första evangelium ligger. Här är nu det första, frökornet till icke blott de första människornas tröst och salighet, utan ock till allt Guds evangelium, till hela Guds nåderike på jorden. Det första, vi här skola betrakta, är, att Herren börjar sitt strafftal till satan (v. 14) med de orden: »Eftersom du har gjort detta», nämligen besvikit människan, fört henne i synd och förbannelse; och nu slutar han med de orden: »Den skall söndertrampa ditt huvud.»

Häri ligger tvenne ting: först att det är för vårt syndafall, som Herren här brinner, att det var detta, som skulle hämnas - och så kraftfullt, att han säger till förföraren: »Ditt huvud skall sönderkrossas, söndertrampas - eftersom du har gjort detta.» Här ser jag, att Herren Gud själv antagit sig vår sak och står på vår sida emot satan, att hämnas på honom och frälsa oss - och det med så brinnande hjärta, att han brukar de starkaste hotelseord, som kunna tänkas; ty vad kan tänkas mera förskräckligt och dödande för ormen, än att hans huvud skall söndertrampas, sönderkrossas.

Detta har visserligen för den listige satan varit ett förfärligt ord. Så se vi åter här, att Gud brinner av nit för sin förlorade son människan. Likaså se vi i nya testamentet, huru Kristus upptändes, när han talade om dem, som förföra (d. ä. förleda, fördärva) de små, som tro på honom; man har aldrig hört av den milde Frälsarens mun så hårda ord, som när han talar om, att en »kvarnsten» borde »hängas vid halsen» på sådana förförare och i hast föra dem i »havets djup» (Matt. 18).

Av sådana ord borde man dock märka Guds brinnande hjärta för själarna, borde man åtminstone märka, att Gud icke är så liknöjd om oss, som vårt arga, otrogna hjärta utmålar honom. Vi hava visserligen hans bestämda försäkringar om detta hans kärleksnit, vi hava ännu mer bevis därav i verk och gärning, i allt vad han gjort för vår frälsning; men våra hjärtan äro sådana, att vi ofta icke tro eller besinna dessa stora bevis; då kunna vi ofta lättare tro vad vi själva upptäcka, när Herren icke talar till oss. Här få vi nu liksom lyssna, lyssna på Herrens tal till ormen och själva därav upptäcka hans innersta tankar om oss. »Eftersom du har gjort detta, förbannad vare du bland alla djur - och kvinnans säd skall söndertrampa ditt huvud.»

Det andra som jag här märker, är, att Herren gör vår sak till en affär emellan Kristus och djävulen. Han säger, att kvinnans säd skall krossa ormens huvud, och ormen skall krossa kvinnosädens häl. Det förtjänar märkas, att i grundtesten står samma ord om ormens anfall på kvinnosädens häl, som om dennes förstörande av ormens huvud, fastän det i vår bibel är översatt med stinga, när det talas om ormen. Det hebreiska ordet betecknar egentligen allt slags ont, som fientligt tillfogas; och dess närmare betydelse beror dels av vem som tillfogar det onda, dels av den lem, på vilken det tillfogas. Därav förstår man, varför det på förra stället blivit översatt med söndertrampa, på det senare med stinga.

Men här är det en märkvärdig antydning, huru också Kristus skulle krossas i denna strid, huru ormen skulle också använda allt våld emot Kristus och krossa honom - dock endast till hälen, hans lägre del, hans mandom, som ock blev krossad i hans död, då han däremot till sin högre del behöll segern och livet. Det hela uttrycker, att det skulle bli en hård kamp, en strid på liv och död mellan kvinnans säd och ormen. Så talar Herren - men talar däremot icke ett ord om oss, om något vårt åtgörande i denna stora affär, vår frälsning från synden, döden och djävulen.

Så alldeles har Herren tagit denna sak från oss; så alldeles är den gjord till Kristi egen. Vi vore ock eljest evigt förtappade; ty att bota syndafallet, fria oss från synden, djävulen och döden, är ett verk, som vida övergår alla våra krafter, »vi äro alltför svaga i harnesket»; därför har den nådige Herren gjort det till sin egen sak, prisat vare hans namn! »Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son.» - »Såsom igenom den ena människans olydnad synden och döden kommit i världen, så kommer ock igenom den enes lydnad livet och rättfärdigheten» (Rom. 5). »Såsom alla dö uti Adam, så skola ock alla i Kristus göras levande» (1 Kor. 15).

Alltså säger Herren: »För intet haven I blivit sålda, I skolen ock utan penningar återköpas (Jes. 52: 3). »Honom, som icke visste av synd, har Gud för oss gjort till synd.» Och vad blir frukten för oss? »Att vi skola varda Guds rättfärdighet i honom»; att vi skola alls intet behöva göra till våra synders avplanande, Guds blidkande, himmelens förvärvande - nej, icke så mycket, som att upptaga ett strå - utan vi skola få allt detta helt till skänks, av Guds alldeles fria, oförskyllda nåd, blott vi vilja taga emot den, blott vi vilja komma till hans nådesbröllop, när han kallar, och låta honom göra oss gott.

Och då skola vi bli icke något mindre än själva Guds rättfärdighet i honom. O Gud, föröka oss tron! Här sannas Mose ord: Herren varder stridande för eder, och I skolen hålla eder stilla. Frukten icke, hållen stånd och avvakten Herrens hjälp, vilken han i dag skall lämna eder (2 Mos. 14). Herren föröka oss tron!

Nu komma vi allt närmare den stora huvudsaken. Vi skola nu se, vad orden: *Söndertrampa ormens huvud* egentligen innebära. Talesättet är lätt att förstå. Skall en orm grundligen dödas, så skall hans huvud krossas. Huru man än eljest slår honom, så kan han ännu leva., men söndertrampas huvudet, då är det ute med honom. Det är i huvudet han har sitt egentliga liv och sin kraft, såsom han ock där har sitt gift. Då vi nu besinna, att detta talades till satan, i anledning av syndafallet, så blir meningen denna: Kvinnans säd skall i grund tillintetgöra din nu vunna makt över människan, »nedslå dina gärningar», ditt verk på denna dag, och återställa vad du förstört. »Syndafallet skall botas.»

Men djävulens makt över människan grundade sig därpå, att synden hade bragt människan under Guds dom: döden dö hon var för syndens skull under lagens förbannelse och fördömd till evig död; därigenom tillhörde hon »honom, som hade döden i sitt våld, det är djävulen» (Heb. 2: 14, 15), på det sätt, som en till döden dömd livsfånge tillhör bödeln. Här frågar nu profeten med rätta: »Kan rovet ryckas från en hjälte, och kan en rättfärdig fånge räddas? Ja, så säger Herren: Från en hjälte skall hans fånge ryckas, och tyrannens rov skall bli räddat och allt kött skall förstå, att jag är Herren, som har frälst dig, och att den starke i Jakob är din förlossare» (Jes. 49: 24-26). Vi voro ock »en rättfärdigs fångar», emedan vi för syndens skull med rätta tillhörde döden och djävulen.

Därför, om denna satans rätt och makt över människan skulle frantagas honom, så måste *grunden* därtill borttagas, nämligen *synden*. Men skulle synden borttagas, så måste *lagen* genom en fullkomlig lydnad få sin upprättelse, på det hans dom och förbannelse måtte upphävas. Men är lagen tillfredsställd, som hotar med *döden*, och synden borttagen, som förtjänar och medför döden, så kan icke mer döden vara väldig, emedan den förlorat sin udd, nämligen synden: ty »dödens udd är synden» (1 Kor. 15: 56).

Men äro synden, lagen, förbannelsen och döden borttagna och övervunna, så måste nödvändigt i deras ställe följa rättfärdighet, välsignelse och det eviga livet; ty där ingen synd är, där är rättfärdighet, där lagen är tillfredsställd, där välsignar han; då Gud är försonad, då utbreder sig hans eviga nåd och kärlek; då döden är övervunnen, då träder livet fram. Att »söndertrampa ormens huvud», betyder därför så mycket som: borttaga synden, tillfredsställa lagen, frigöra Guds kärlek, som var bunden av rättfärdigheten, och »uppsluka döden uti seger» -- korteligen, förlossa människosläktet från allt detta onda, som syndafallet medförde, och återskaffa det den rättfärdighet, den Guds vänskap och

förnöjelse., den välsignelse och det eviga liv, vartill Gud av evighet hade bestämt och i begynnelsen skapade människan.

Sådant ligger i det djupa ordet: »Denna skall söndertrampa ditt huvud.» Sådant ligger i de likartade talesätten i nya testamentet: Kristus sade: »Denna världens furste är dömd» (Joh. 16: 11). En stor röst i himmelen sade efter striden mellan Mikael och draken, den gamle ormen: »Våra bröders anklagare är nedkastad, han, som anklagade dem inför Gud dag och natt. Och de övervunno honom för Lammets blods skuld» m. m. (Upp. 12). Mikael (förbundets ängel) för väl alltid strid för sina bröder emot draken; men en gång stod huvuddrabbningen, då han blev, såsom åklagare, förkastad - det var på Golgata. »Då nu barnen hava samma kött och blod, blev ock han desslikes därav delaktig; på det att han genom döden skulle tillintetgöra den, som hade döden i sitt våld, det är djävulen, och göra alla dem fria, som hela sitt liv igenom av fruktan för döden måste vara trälar» (Heb. 2). Sådant var Guds råd om vår salighet. Sådant har Herren förut dunkelt antytt, men sedan mer och mer förtydligt och med de förordnade blodiga offren föremålat de trogna i gamla testamentet.

Man har anledning tro, att Gud genast efter syndafallet och detta, första löfte förordnat om offren, dessa blodiga förebilder till det kommande försoningsoffret. Hebreerbrevet säger om Abel, Adams andre son, att han offrade genom tron, och han offrade får. Då han så offrade »genom tron», synes, att han måste haft något ord därom. Kain, som var en otrogen, såg blott på gärningen, menade, att Gud blott ville hava själva tjänsten, förstod och trodde icke det med offren betecknade kommande offret; därför ansåg han det ock lika för Gud, vad han offrade, blott det kostade honom lika mycket som broderns får. Men »Herrens ögon se efter tron» (Jer. 5:3) och därför såg han täckeligen till Abels offer, och icke till Kains. Upplysta tolkare hava ock trott, att då Herren gjorde Adam och Eva kjortlar av skinn, voro dessa tagna av de offrade djuren

Det vore ock likt Herrens höga, sinnrika bildspråk. Människorna gjorde sig, efter fallet, skörten av löv, förgänglighetens symboler - en träffande sinnebild av den egna rättfärdigheten, varmed syndaren alltid vill skylla sig - men Herren Gud gjorde dem kjortlar av offerdjurens skinn, livligt betecknande, huru det rätta försoningsoffret skulle med en blodig död förvärva oss den »rättfärdighetens mantel» (Jes. 61: 10), med vilken allena vi bestå för Gud. Och emedan de trodde på »Herrens man» (1 Mos. 4: 1), så hade de ock denna sanna rättfärdighet, om vilken står: »de hava tvagit sina kläder i Lammets blod» (Upp. 7: 14). Den förlorade sonen, människan, blev så för första gången klädd i den yppersta klädningen.

Men, vad som härmed egentligen skulle visas, var, att Gud icke blott med ord, utan ock med bilder, i synnerhet de blodiga offren, föremålade den kommande Frälsaren för de första människorna. Och alltefter som det dagades och rättfärdighetens sol uppgick, blevo både orden och bilderna klarare. Omsider kunde David omtala icke blott Kristi lidande och död, utan ock hans uppståndelse och himmelfärd, ja, hans ord på korset, hans törst, hans kläders skiftande m. m. (Ps. 22 och 68: 19). Daniel kunde säga tiden, när, och Mika stället, varest den väntade Förlossaren skulle födas (Dan 9, Mika 5). Men alla Herrens trogna hade ett och samma hopp, som gladdo dem, en och samma »hemliga vishet», som tröstade dem. De väntade och talade om en förlossare i Sion under olika namn och bilder, som genom hela skriften överallt förekomma, såsom »Abrahams välsignelse, Davids ättling, Herren i Israel, Sions konung, Förlossaren, den store profeten, Herrens Telning, alla hedningars tröst, Fursten och läraren i folken, hedningarnas ljus, Herrens arm, Herrens Smorde, Guds frälsning av Sion, rättfärdighetens predikare i den stora församlingen, Sions gyllene ros» o. s. v. Korteligen, »honom bära alla profeterna vittnesbörd»; de tala om ett försoningsblod, om en skänkt rättfärdighet, om syndernas förlåtelse genom hans namn.

Hos Jesaja heter det: »Herren kastade allas våra synder uppå honom . . . och med sin kunskap skall min tjänare, den rättfärdige, rättfärdiggöra många; och han skall bära deras synder.» - Hos Jeremia heter det: »Si, de dagar skola komma, säger Herren, då jag skall göra ett förbund med Israels hus och med Judas hus, ett nytt förbund, icke sådant som det förra förbundet . . . ty jag vill förlåta dem deras missgärningar och icke mer komma ihåg deras synder.»

Hos Hesekiel heter det: »David, min tjänare, skall vara deras furste evinnerligen; och jag skall göra ett *fridsförbund* med dem; ett evigt förbund skall det vara med dem.» Hos Daniel heter det: »Sjuttio veckor äro bestämda för ditt folk . . . till dess överträdelsen varder förtagen, och synden betäckt, och

skulden försonad, och den eviga rättfärdigheten framhavd . . . och den Smorde skall dödas utan sak» etc. Hos Hosea heter det: »Ifrån avgrundens våld skall jag frälsa dem, ifrån döden skall jag förlossa dem. Var äro dina plågor, o död, var är din pest, o avgrund?»

Hos Mika heter det: »Och du Betlehem Efrata, för ringa att räknas bland Judas huvudsläkter, av dig skall åt mig utgå den, som i Israel skall vara en Herre, och vilkens utgång är ifrån fordom, ifrån evighetens dagar.» Hos Haggai heter det: »Så säger Herren Sebaot: Ännu en gång, inom kort, skall jag skaka himmelen och jorden och havet och det torra . . . och jag skall fylla detta hus med härlighet.»

Hos Sakarja heter det: »Jag skall sända min tjänare telningen (Zemah). Ty si, över den stenen vaka sju ögon. Si, jag skall inrista en inskrift däruppå, säger Herren Sebaot, och utplåna detta lands skuld på en enda dag.»

Hos Malaki heter det: »Si, jag skall sända min ängel, och han skall bereda väg för mig (Joh. Döparen), och snart skall han komma till sitt tempel, den Herre, som I söken; och förbundets ängel, som I begären.»

Och åter hos Jesaja: »Men han blev sargad för våra överträdelser och slagen för våra missgärningar; näpsten lades uppå honom, på det vi skulle hava frid; och genom hans sår blevo vi helade.»

Och åter hos Mika: »Han skall åter förbarma sig över oss, han skall trampa på våra missgärningar, och du skall kasta alla våra synder uti havets djup.» Och åter hos Sakarja: »För ditt förbunds blods skull skall jag utsläppa dina fångar ifrån brunnen, i vilken intet vatten är.»

Och åter: »På den dagen skall en källa varda upplåten för Davids hus och Jerusalem's inbyggare emot synd och orenhet.» Dessa profetiska vittnesbörd återfinnas i Jos. 53; Jer. 31; Jes. 37: 25; Dan. 9; Hos. 13: 14; Mika 5: 2, 3; kap. 7: 19; Hag. 2: 7, 8; Sak. 3: 8, 9; kap. 13: 1; Mal. 3: 1.

För att icke anföra flera vittnesbörd, se dock vilken lysande rad av vittnen! Så hava de alla såsom med en mun, genom uppenbarelse av Herrens Ande, vittnat om den tillkommande hjälten, förlossaren, ormaförtramparen och längtat och suckat: »Ack, att från Sion komme Israels frälsning! När Herren återupprättat sitt folk, då skall Jakob fröjda sig, då skall Israel vara glad» (Ps. 14: 7). »O att du ville låta himmelen rämna och du stege ned, att bergen skälvde för din åsyn» (Jes. 64: 1.)

Så ropade de helga män,
Så suckade de trognas bröst,
Av längtan efter Sions tröst.
Men han, som allting ser och känner,
Utsåg den punkt i sitt behag,
Då världens middag skull' frambryta,
Och solen uti glans förbyta
Så lång och mulen förmiddag.

»Då tiden vart fullbordad, sände Gud sin Son, född av kvinna, född under lagen, på det att han skulle friköpa dem, som voro under lagen, att vi skulle få barnskapet» (Gal. 4: 4). Och »då han kommer i världen, säger han (till Fadern): Offer och gåva har du icke velat, men en kropp har du berett åt mig». - »Se, jag kommer; i boken är skrivet om mig, för att göra din vilja, o Gud.» Så står det i Heb. 10: 5, 7.

Själva offren voro icke det du ville hava, o Fader, utan min kropp, min lekamen, utgiven till syndernas förlåtelse - kvinnans säd, en sann människa, utgiven för alla människor till ett offer. »En kropp har du berett åt mig - (enligt skrifterna). I boken är skrivet om mig.» »O, vilket djup av rikedom och visdom och kunskap hos Gud! Huru outgrundliga äro icke hans domar och outrannsakliga hans vägar!» »Honom, som icke visste av synd, har han för oss gjort till synd, (tänk, tänk!) på det att vi skulle varda Guds rättfärdighet i honom» (2 Kor. 5). »Det som lagen icke kunde åstadkomma (märk! det lagen icke hos oss kunde vinna), i det den var försvagad av köttet, det, det gjorde Gud, då han sände sin Son i syndigt köttets liknelse och för syndens skull och fördömde synden i köttet» (Rom. 8). »Så älskade Gud världen.»

Men vem kan uppräknat alla dessa tröstliga ord? O, att Gud blott ville giva oss »vishets och uppenbarelses Ande i sin kunskap, ville upplysa vårt hjärtas ögon, att vi må förstå, vilket hopp det är, vartill han har kallat oss, och begripa med alla heliga, vad bredden och längden och djupet och höjden är och känna Kristi kärlek, som övergår kunskapen!»

Vi hava sett Gud själv vittna om sin Son, att han såsom en kvinnas säd skulle bota syndafallet. Heliga profeter och änglar och en stor evangelisters skara vittna alla, såsom med en mun, detsamma. Kristus själv, *Amen, det trogna vittnet*, har kungjort oss, att han var kommen att *giva sitt liv till lösen, sitt blod till syndernas förlåtelse*. Vilken Gud i himmelen eller på jorden skulle jag vidare frukta, mer än denne ende sanne Guden, himmelens och jordens skapare, som sålunda själv, efter sin egen viljas fria behag, beslöt vår frälsning genom ende Sonen?!

Är icke detta visst och fast i evighet, så är ingenting visst i himmelen eller på jorden! Om syndafallets sanning har jag stundligen vittnesbörd i alla mina lemmar; om lagens, domens och hotelsernas sanning vittnar mitt eget samvete beständigt; men är allt detta visst, så är det lika visst och fast vad som står om vår frälsning i Kristus. Således, att hela världen blev förtappad i Adams fall, det är sant; att döden kom över alla människor, det är ock sant; att lagens helighet och stränghet fördömde oss alla evinnerligen, det är ock sant; att vi äro allesammans syndare, förgiftade, fulla av ondska, det är ock sant; att hjärtat är ett argt och illfundigt ting, orent, lättsinnigt, skrymtaktigt, hårt och kallt, det är sant.

Men att Gud utvalde oss i Kristus före världens grundläggning, det är ock sant; att kvinnans säd, ormaförtramparen, verkligen har nedslagit djävulens gärningar, det är ock sant; att han blev gjord till synd för oss, på det vi skulle varda Guds rättfärdighet i honom, det är ock sant; att Gud i Kristus försonade hela världen med sig själv, det är ock sant; att vi således nu alla i Kristus hava fått nåd för nåd, det är ock förblir, Gud vare evig ära, visserligen sant. Därför bekänna vi: »Jag tror, att Jesus Kristus; mig förtappade och fördömda människa haver förlöstat, förvärvat och vunnit ifrån alla synder, ifrån dödens och djävulens våld» korteligen: »har söndertrampat ormens huvud».

Men låtom oss nu träda något närmare och se, huru den stora striden och segern egentligen tillgick. Vi veta, huru ställningen var. Guds lag var helig och oföränderlig såsom Gud själv, kunde icke till en bokstav eller prick ändras; människan åter var alltigenom förgiftad och full av ormens säd här var en evig död oundviklig; ty domen var orubblig: »Den som syndar skall dö.» När då, genom vår Guds innerliga barmhärtighet, den välsignade kvinnosäden kom för att hjälpa sin arma släkt, skedde början därmed, att han vart född under lagen.

Det behagade den barmhärtige Fadern att låta den välsignade kvinnosäden, människan Jesus Kristus (1 Tim. 2: 5), stå såsom medlare i alla människors släkte. Han gjorde till grundlag för sitt nåderike: »Såsom alla dö uti Adam, så skola ock alla uti Kristus göras levande» (1 Kor. 15). »Såsom igenom den ena människans olydnad de många hava blivit syndare, så skola ock genom den enes lydnad de många göras rättfärdiga» (Rom. 5).

Kristus var den »andra människan i nåden», den andre Adam, att likasom vi alla uti Adam stodo ett prov, varigenom vi alla blevo syndare, så skulle vi ock alla vara inbegripna i människan Jesus Kristus och i honom stå vårt andra prov. Han skulle stå »en för alla och alla uti honom», inför Guds lag. Skriften säger: »Han är i Guds åsyn oss till godo» (Ebr. 9). »Om en har dött för alla, så hava alla dött; ty honom, som icke visste av synd, har Gud för oss gjort till synd» (2 Kor. 5). För oss. Märk: för oss. Här är nu grunden, varför han ock måste hålla lagen i vårt ställe - han var »född under lagen, för att friköpa dem, som voro under lagen»; och åter: »Det som lagen icke kunde åstadkomma, i det han var försvagad av köttet, det gjorde Gud, då han sände sin Son» etc. - I vårt ställe »född under lagen», älskade han Gud av allt sitt hjärta, av all sin själ, av alla sina krafter och av all sin håg, och sin nästa såsom sig själv; ty »därpå hänger hela lagen och profeterna» (Matt. 22: 37).

Först älskade han Gud över allt. Uti allt, vad han gjorde och talade, såg han på Faderns vilja. Han sade: »Min mat är, att göra dens vilja, som har sänt mig» (Joh. 4). Han var Fadern lydlig intill döden, ja, intill korsets död, antagande en tjänares skepnad etc. (Fil. 2). Sedan älskade han ock sin nästa såsom sig själv; allt, vad han gjorde i världen, gjorde han för oss. Korteligen, allt det lagen kräver, men icke kan erhålla av oss, det erhöill den rikligen av honom, som för oss var född under lagen.

Men Herren »kastade ock allas våra synder uppå honom» (Jes. 53). Han blev »gjord till synd för oss» (2 Kor. 5: 21). O, ett väldigt uttryck! ty det står verkligen i grundtexten icke syndoffer utan *synd* - »gjord till *synd*» - betecknande, att han av hela världens syndamängd var så övertäckt, att han kunde kallas idel synd; såsom biskop Hersleb över detta språk säger: »Han blev gjord till

själva synden, så att Gud ansåg honom för intet annat än idel synd: Gud gjorde honom så till sägandes till en syndakloss, en syndaklimp ... på det allt Guds straff, all vrede, all helvetets grymhet, all satans rättighet till oss skulle för syndens skull uti honom såsom i en medelpunkt sammanstöta, emedan alla synder uti honom voro församlade och hade liksom sitt kvarter, rum och plats hos honom.»

Eller såsom Luther säger: »När den barmhärtige Fadern kastade allas våra synder uppå honom, sade han: Du skall vara det alla människor varit och äro, ifrån tidens begynnelse intill dess ända; du skall vara den syndaren, som tog äpplet i paradiset; du skall vara David, som bedrev hor och mord; du skall vara Paulus, som förföljt, försmädat och förövat all våldsamhet etc. Korteligen, du skall vara det alla människor äro, liksom hade du allena gjort alla människors synder; därför tänk nu på, huru du betalar och gör till fyllest för dem.»

När nu medlaren sålunda har världens synder, kom ock all *lagens förbannelse* över honom, d. ä. all den Guds vrede, onåd och pina, som all världens synd förtjänat. Denna kamp började i Örtagården och var så hård, att den utpressade av den starke hjälten den oerhörda blodsvetten, under bön och tårar, såsom av en svag, vanmäktig syndare. Med Guds tillräknelselag är intet skämt, utan det allra största allvar. När Gud en gång kastat synden på honom, kunde han icke ens inför Gud klaga, att han var oskyldig, utan måste stå för Fadern som en stor syndare och smaka all lagens förbannelse. Denna fullbordades uti döden på korset, som innefattade all lagens förbannelse (5 Mos. 21: 23; Gal. 3: 13).

- Här höll nu även *döden* slutligen sin drabbning med livet. Döden är en allsmäktig herre över hela världen; ty han övervinner konungar och furstar och alla människor. Nu lägger han sig med all makt på Kristus, vill även övervinna och uppsluka honom, tyckes ock häruti lyckas, då Herren med starkt rop och tårar uppgiver andan.

Men emedan i honom var det eviga livet, även då, när han lät döden övervinna och döda sig, så vände detta livet sig om, övervann och dödade döden. Genom denna Kristi oskyldiga död för världens synder blev nu hela den stora segern vunnit, varigenom ormens huvud blev krossat: *lagen* hade tagit ut allt, vad den hade att fordra av hela människosläktet; *synden* hade blivit fullkomligt avstraffad och försonad; *döden* hade blivit övervunnen av livet; *djävulen* hade därigenom förlorat sitt rov; »anklagaren var förkastad» och »dömd», och genom förbundets blod blevo fångarna utsläppta utur brunnen; ty nu var en evig pardon, liv och frihet och rättfärdighet åt alla förvärvad, och änglar och saliga skaror sjöngo om segern: Åra och lov och pris och starkhet vare vår Gud och Lammet.

Detta är den härliga seger, om vilken skrivet står: »Döden är uppslukad i seger. Du död, var är din udd? Du dödsrike, var är din seger? Men dödens udd är synden, och syndens kraft är lagen. Men Gud vare tack, som giver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus» (Jes. 25: 8, Os. 13: 14; 1 Kor. 15).

Segern skall nämligen så förstås: *synden* är så försonad och borttagen, att hon aldrig mer kan fördöma någon människa. Den som skall bliva fördömd, skall bliva det genom otro (se Joh. 3: 18; kap. 16: 9). Synden är väl ännu i allt kött och blod; hela världen är försänkt i synder, och även i de trognas kött kokar syndens gift och strider emot anden, kan ock överrumpla dem och gruvligen plåga och bedröva dem; men märk: hon kan aldrig tillräknas eller fördöma dem; de äro för Guds ögon för evigt fria från all synd, rena, täcka och behagliga, liksom aldrig det minsta onda funnes hos dem, utan de vore fulla av rättfärdighet och helighet (se Ef. 1:6). *Lagen* är så tillfredsställd, att den aldrig mer får döma över dem, som tro på Kristus. Den intränger väl alltid i samvetet, driver, hotar och bekymrar dem; men i sanning »äro de icke under lagen, utan under nåden».

Skulle en kristen ännu dömas efter lagen, så vore Kristus fåfängt död, så hade han intet gagn därav, om ock Kristus hundra gånger dött för oss. O, en härlig frihet! Synden skall aldrig tillräknas oss, lagen aldrig döma oss, så länge vi hålla oss till Kristus.

- Döden är så övervunnen, att fastän han ännu förskräcker oss, han dock i verkligheten är för de kristna endast en ljuv sömn och en hemlig, underjordisk väg till det efterlängtade eviga livets hemland.

Djävulen är så övervunnen, att, så länge vi hålla oss till Kristus, han icke kan göra oss det ringaste mer, än vad vår Gud, till vår tuktan, tillstädjer honom. Med all sin arghet och list måste han nu vara sina forna slavars tjänare. Endast de, som självviljande giva sig åt honom, bliva ock hans rov.

Och så är nu hela världen, genom Kristi härliga seger, likaså sant och riktigt i Kristus förlossad, som hon i Adam är fallen och förtappad, och får likaså oförskyllt genom Kristus det eviga livet, som hon genom Adam fått synden och döden i arv. Arvet av Adam se och känna vi alla stunder i oss och i världen; men arvet i Kristus se och känna vi icke, det måste endast genom evangelium förkunnas och av oss tros. Men Herren Gud ser Kristus och hans förtjänst.

Därför, så sant du ser världen försänkt i synder, så sant ser Gud alla människor i Kristus fullkomligt försonade, rättfärdigade och helgade, ja, så täcka, som då han i begynnelsen såg på allt, det han hade gjort, och se, »*det var allt ganska gott*».

Vore icke världen så återställd för Guds ögon, så hade icke Kristus fullkomligt utträttat sitt försoningsämbete. Och nu återstår således intet annat för vår frälsning än evangeliets bud: »Hyllen Sonen! Kommen igen, I avfälliga barn! Kommen, låtom oss gå till rätta med varandra! Om edra synder än vore blodröda, så skola de dock varda vita såsom snö» etc. »Anden och bruden säga: kom! Och den det hör, han säge: kom! Och den som törstar, han komme; och den som vill, han tage livets vatten för intet» (bibelns sista sida), »Och den som tror och blir döpt, han skall varda frälst; men den som icke tror, han skall varda fördömd.»

Måtte vi nu av dessa bibelns tre första kapitel minnas och djupt i vårt sinne inskriva, att »såsom igenom en människa synden är kommen i världen, och för syndens skull döden» - ja, »såsom genom en överträdelse *fördömelse* kom över alla människor; så har ock genom en rättfärdighet rättfärdiggörelse till liv kommit över alla människor; ty såsom genom den ena människans olydnad de många blivit gjorda till syndare; så skola ock genom den enes lydnad de många göras rättfärdiga» (Rom. 5: 12-19).

Detta blir i alla tider den märkvärdigaste punkten, nämligen att *Kristus är den andre Adam*, att såsom Gud en gång såg hela människosläktet uti Adam och därför alla genom hans synd fingo synden, döden och fördömsen över sig, så ser nu Gud också alla människor i Kristus och ser dem därför nu förlossade och rättfärdigade från synden och fördömsen; och att nu intet annat återstår för den enskilda människan, än att blott komma och emottaga allt detta, som redan är henne förvärvat och skänkt - *alldeles för intet emottaga* den »yppersta klädningen», komma till det stora gästbudet av nåd och salighet -- och i alla sina livsdagar lika oförskyllt, för samma Kristi förtjänst, hava en evig nåd för alla sina ännu vidlådande synder och skröpligheter; att synden aldrig tillräknas henne, lagen aldrig fördömer henne, Gud aldrig förtörnas, utan med evig, oföränderlig kärlek älskar och omfamnar henne, såsom sitt täcka barn och arvinge, så länge hon förbliver i Kristus genom tron, d. ä. så länge hon alltid för synden kommer till honom igen och icke kan bärga sig utan att få tro på hans förtjänst och nåd.

O, eviga nåd! O, eviga frihet! Kristus »*i Guds åsyn för oss*», rättfärdig *för oss*, tack och helig *för oss*, fullkomlig *för oss*, och vi täcka och fullkomliga *uti honom*; ty »såsom genom *den enes olydnad* alla blevo syndare, så bliva genom *den enes lydnad* alla rättfärdiga!» O, eviga nåd!

Om alla de trån och gräs uti mark
Nu hade en talande tunga:
Om fåglar och djur hade stämman, så stark
Som änglabasuners, att sjunga;
Förmådde de aldrig till fyllest Guds Son,
Vår Frälsare Jesus, lova.

Helga oss, Herre, i denna sanning, denna både salighetens och gudaktighetens hemlighet!

- C-O Rosenius 1851

© [www.pietisten](http://www.pietisten.com)

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikets tillväxt.

Texterna får dock inte användas i någon form av försäljning utan tillstånd från pietisten.com.